

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

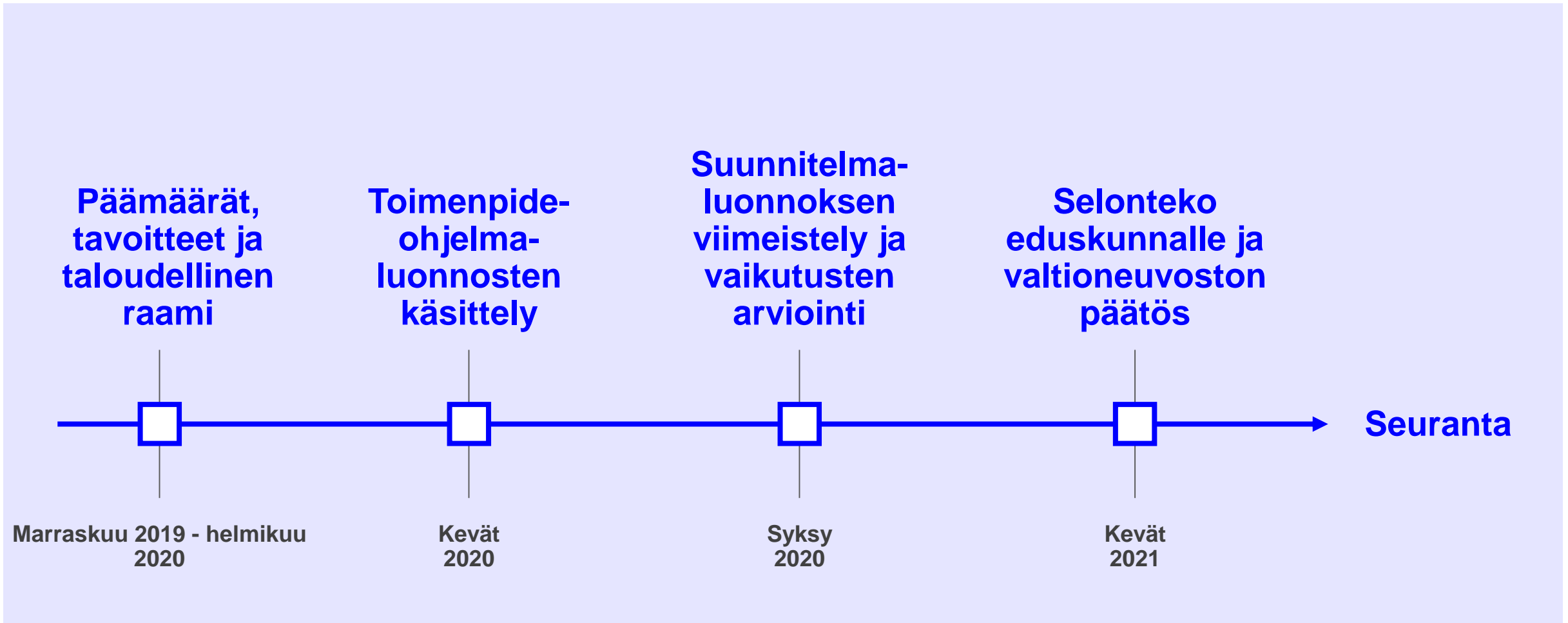
Taloudellisen raamin asettaminen

Niko-Matti Ronikonmäki, liikenne- ja
viestintäministeriö
Parlamentaarinen ohjausryhmä 20.12.2019

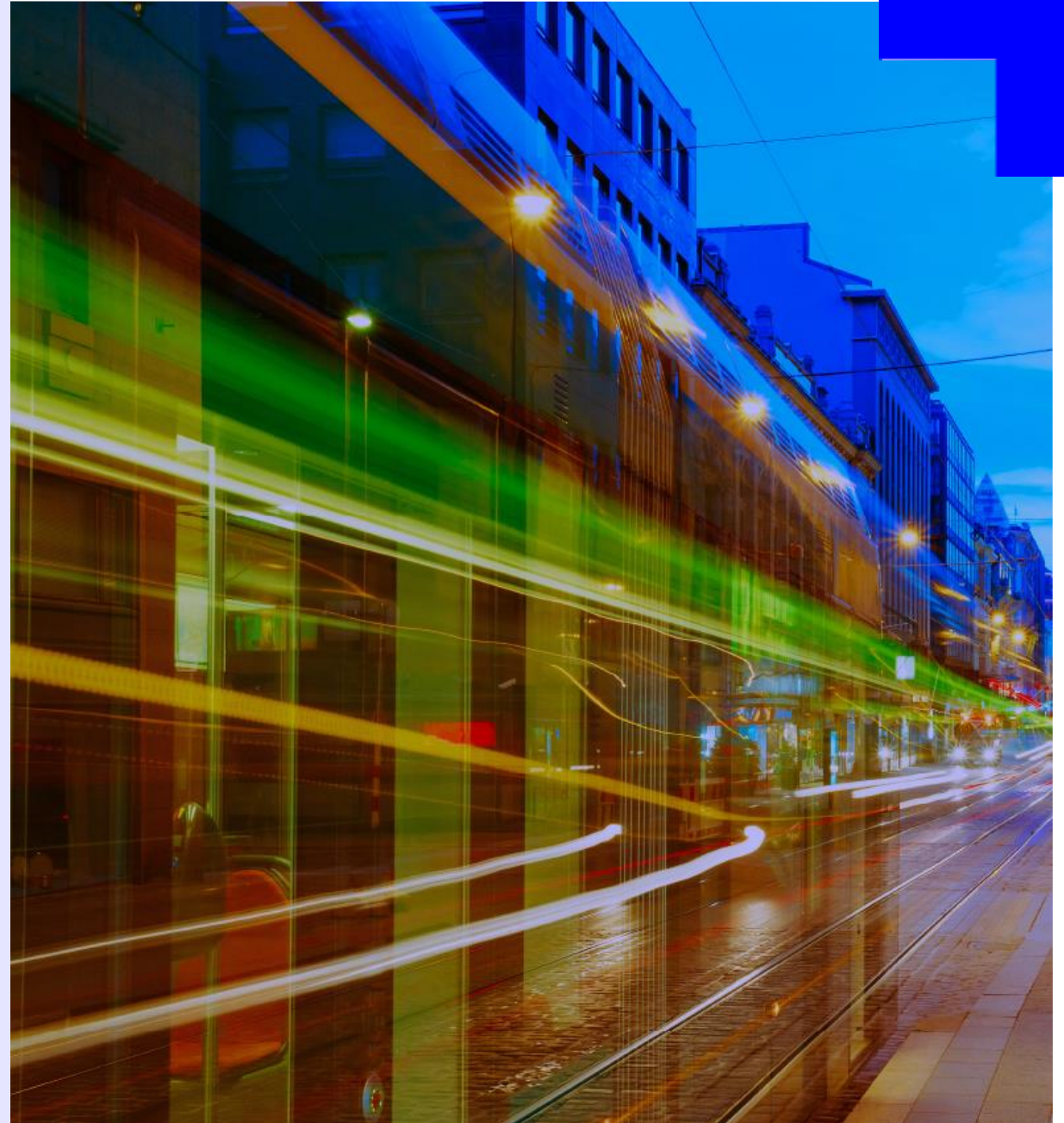
Mitä taloudellisella raamilla tarkoitetaan?

- Taloudellinen raami asettaa taloudelliset rajat suunnittelulle (toimenpideohjelmaversioiden laatimiselle) suunnittelun lähtötilanteessa.
- Taloudellinen raami kerää yhteen liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan resurssirajoitteen eli sen, millainen rahoitustaso ensimmäisen toimenpideohjelmaversioon valmistelun pohjaksi valitaan.
- Ensimmäisten suunnitelmavuosien osalta taloudellinen raami on julkisen talouden suunnitelman (JTS) 2020-2023 mukainen.
- Taloudellista raamia voidaan muokata suunnittelun edetessä.
  - Toimenpideohjelmaversioiden vaikutusten arvioinnin perusteella, jos esimerkiksi todetaan taloudellisen raamin taso riittämättömäksi.
  - Laajentamalla budjettirahoituksen ulkopuoliseen rahoitukseen – näiden käyttöönotosta aikatauluineen päättää parlamentaarinen ohjausryhmä suunnittelun edetessä.
- Suunnitelmaan sisältyvä valtion rahoitusohjelma laaditaan samanaikaisesti toimenpideohjelman valmistelun kanssa.

Suunnittelun eteneminen

Nykytilanne

Valtion budjetti

4,8 mrd. €

LVM

Traficom
33 M€

Väylä
49,2 M€

Liikenteen verot ja julkisoikeudelliset maksut, tuet ja avustukset 4 816 M€

- Polttoainevero 2 662 M€
- Autovero 896 M€
- Ajoneuvovero 1 174 M€
- Ratavero 4,5 M€
- Ajoneuvojen rekisteröintimaksu 25 M€
- Katsastustoiminnan valvontamaksu 8 M€
- Kaupunkiraideliikenteen vuosimaksu 0,04 M€
- Ratamaksu 45,5 M€

4 737 M€

33 M€

45,5 M€

Kunnat
n. 1 000 M€

Toimintatuotot 1 006,7 M€

- ELY-keskusten joukkoliikenteen lipputulot 3,7 M€
- Joukkoliikenteen myyntituotot 1 003 M€ (sis. HSL lipputulot 343,6 M€)

1 003 M€

Korkotulot, osakkeiden ja voiton tulotukset 100 M€

- Osinko VR Oy:ltä 100 M€

100 M€

3,7 M€

Valtio

n. 55 mrd. €

LVM pääluokka
n. 3 mrd. €

Liikenteen menot yhteensä n. 4,2 mrd. €

Liikenneverkko

1 800 M€

- Junaliikenteen ostot 40 M€ (LVM)

Väylävirasto

1 720 M€

- Perusväylänpito 1100 M€, sis.:
- Tienpito 620 M€
- Radanpito 380 M€
- Vesiväylänpito 100 M€
- Väyläverkon kehittäminen 340 M€
- Valtionavustus Länsimetron rakentamiseen 60 M€
- Eräät väylähankkeet 40 M€
- Elinkaarirahoitushankkeet 100 M€
- Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset 40 M€

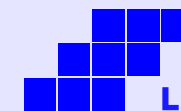
ELY-keskukset

- Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäminen 40 M€
- (Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon 6 M€)

Liikenne- ja viestintävirasto

- Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen 20 M€ *

*siirtynyt
Traficomiin
1.1.2019

LIIKENNE 12

**Kunnat ja
kuntayhtymät**
n. 42 mrd. €

**Kunnat ja
kuntayhtymät**
2 460 M€

Investoinnit

1 440 M€

580 M€

Väyläverkon kehittäminen,
Valtionavustus Länsimetron
rakentamiseen, Eräät
väylähankkeet,
Elinkaarirahoitushankkeet,
Maa- ja vesialueiden
hankinnat ja korvaukset

860 M€

Väylänpito

1 820 M€

1100 M€

Perusväylänpito,
Valtionavustus yksityisteille

720 M€

Palvelut

980 M€

Junaliikenteen
ostot

40 M€

Alueellisen ja paikallisen liikenteen
ostot, hintavelvoitteet ja
kehittäminen

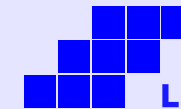
40 M€

Joukkoliikenteen
palvelujen osto ja
kehittäminen

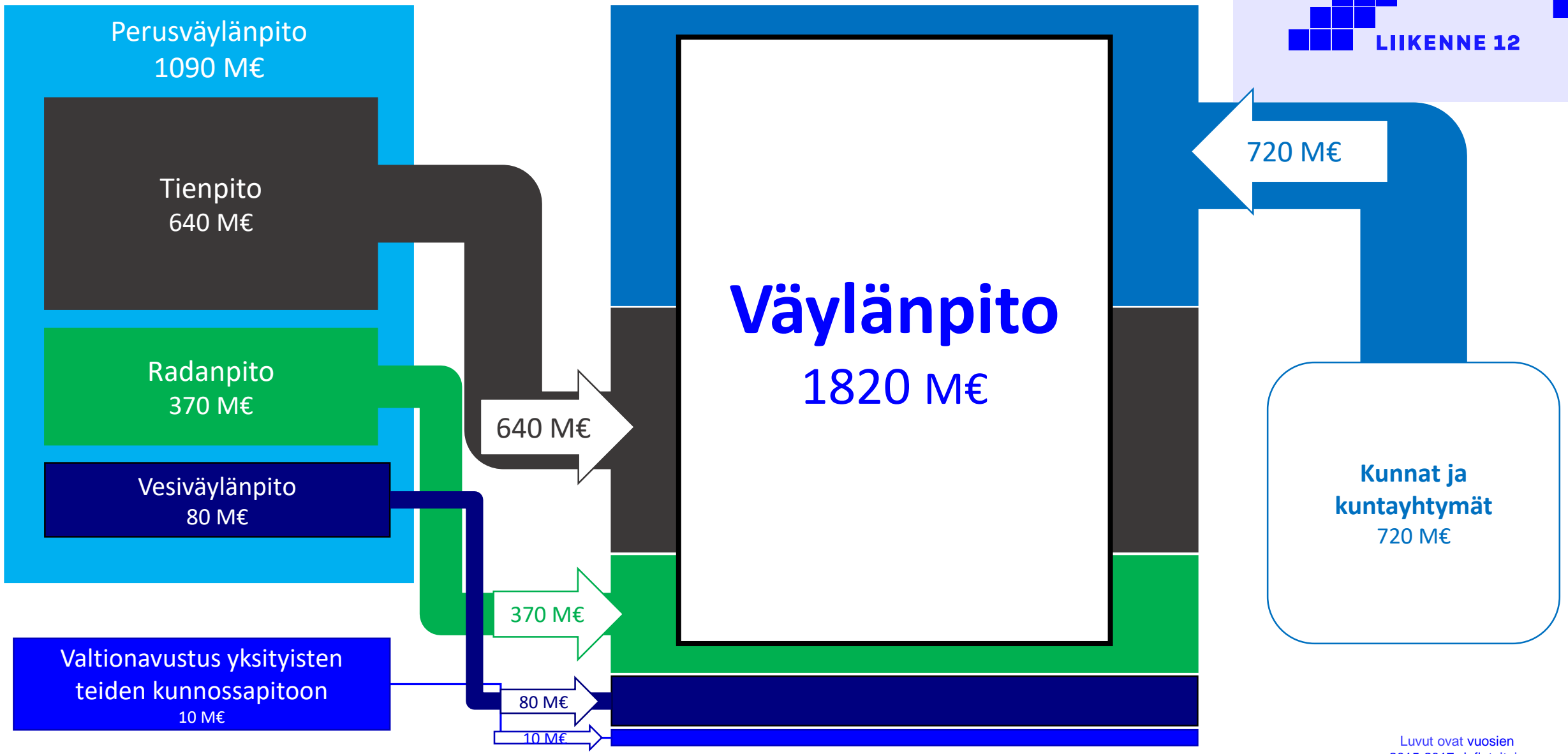
20 M€

880 M€

Luvut ovat vuosien
2015-2017 deflaoituja
keskiarvoja

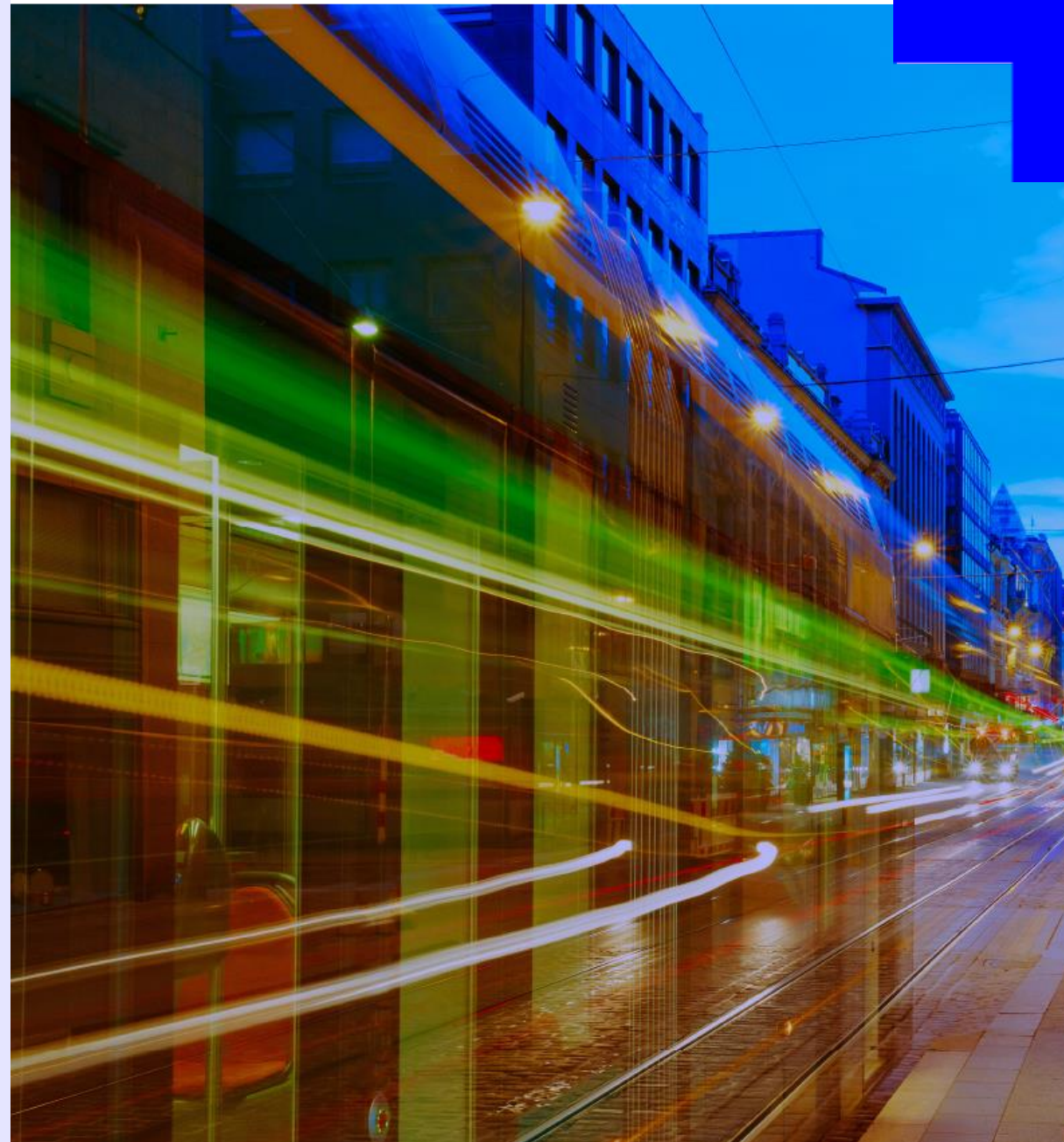

LIIKENNE 12

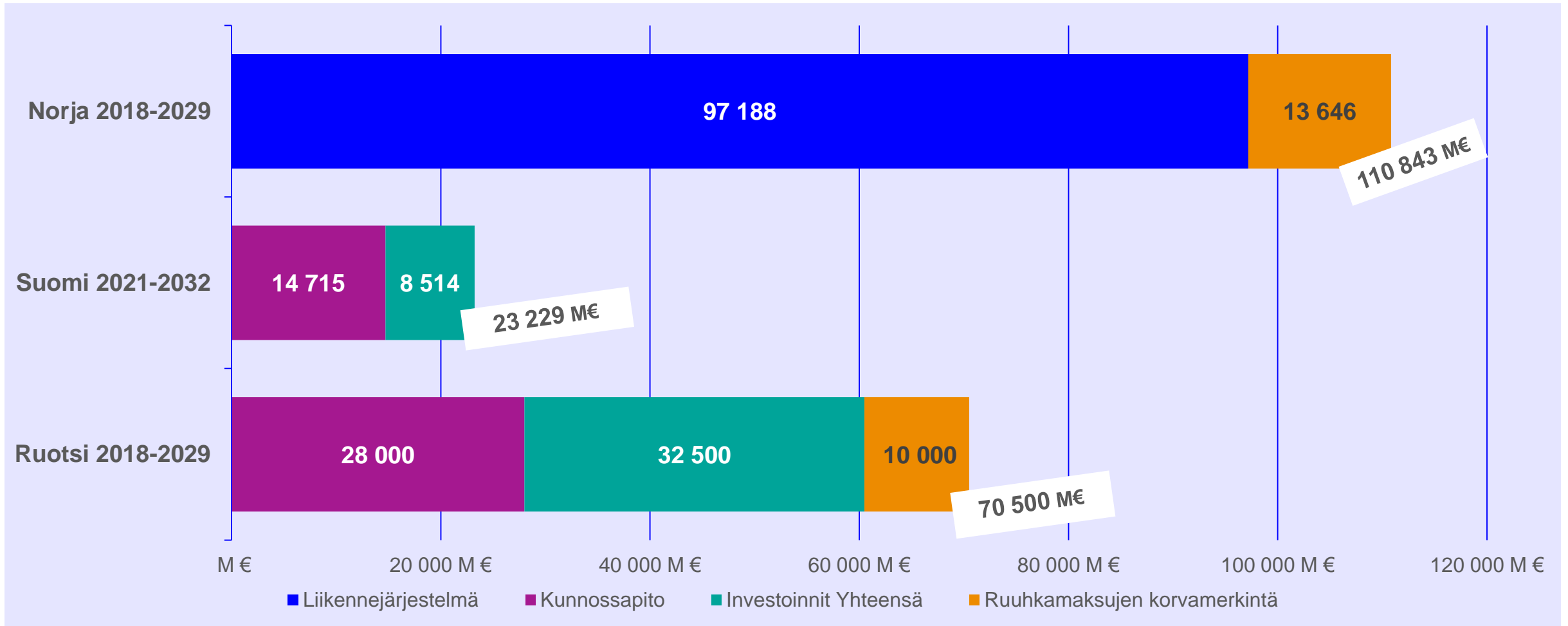
Luvut ovat vuosien
2015-2017 deflatoituja
keskiarvoja

Pohjoismaiden vertailu ja mahdollisia budjetin ulkopuolisia rahoituslähteitä

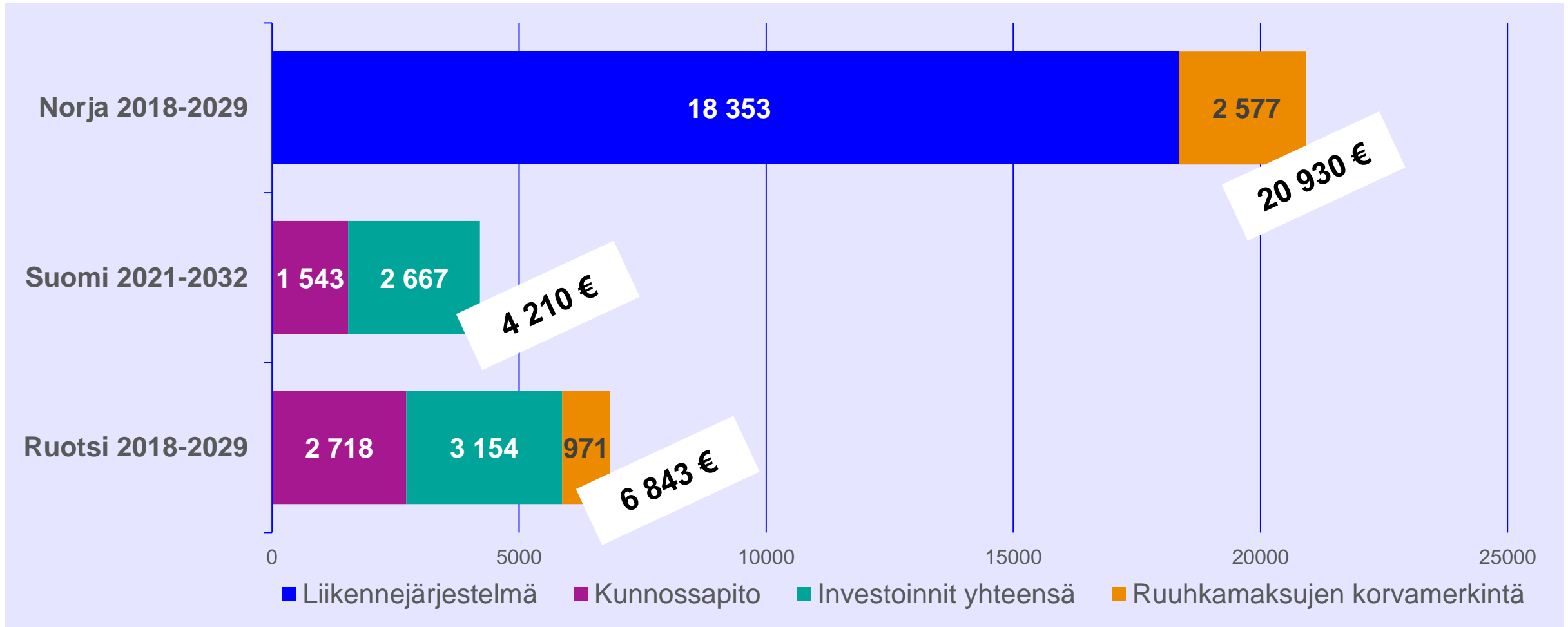

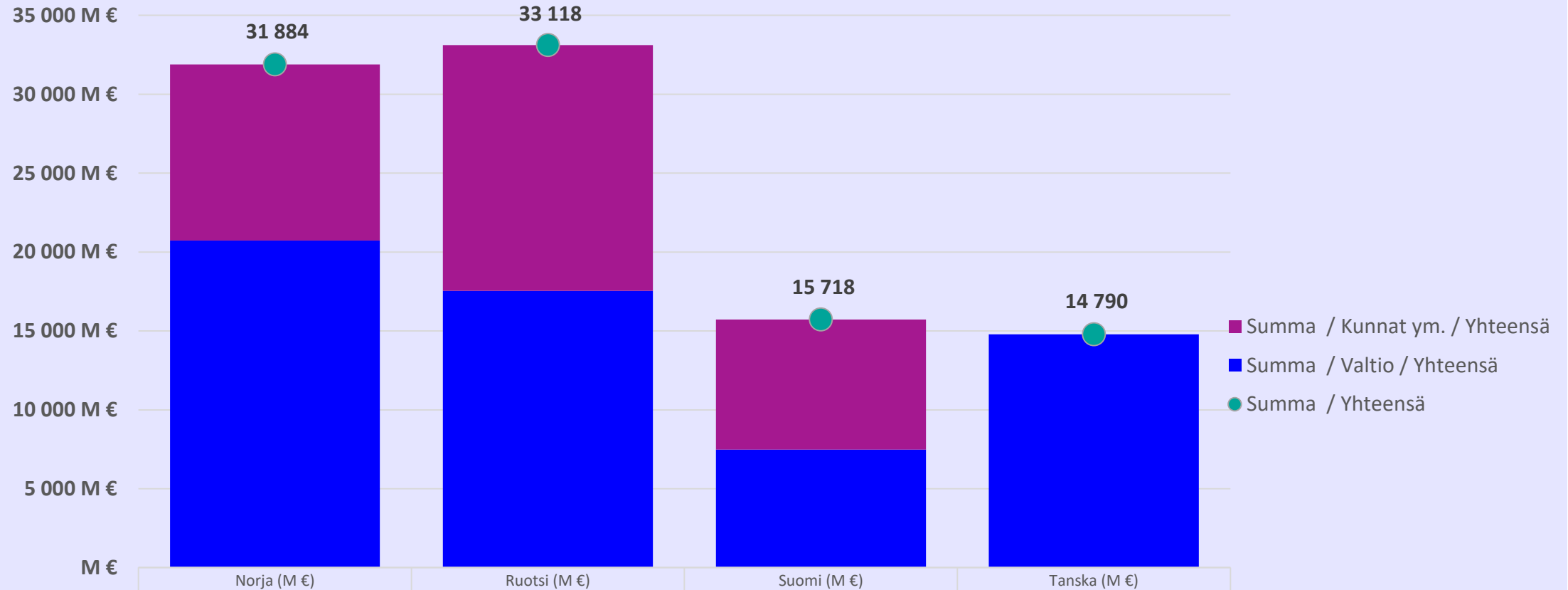
Norjan, Suomen ja Ruotsin liikennejärjestelmärahoituksen kokonaisuus (milj. €)

Norjan, Suomen ja Ruotsin liikennejärjestelmärahoituksen kokonaisuus (€/capita)

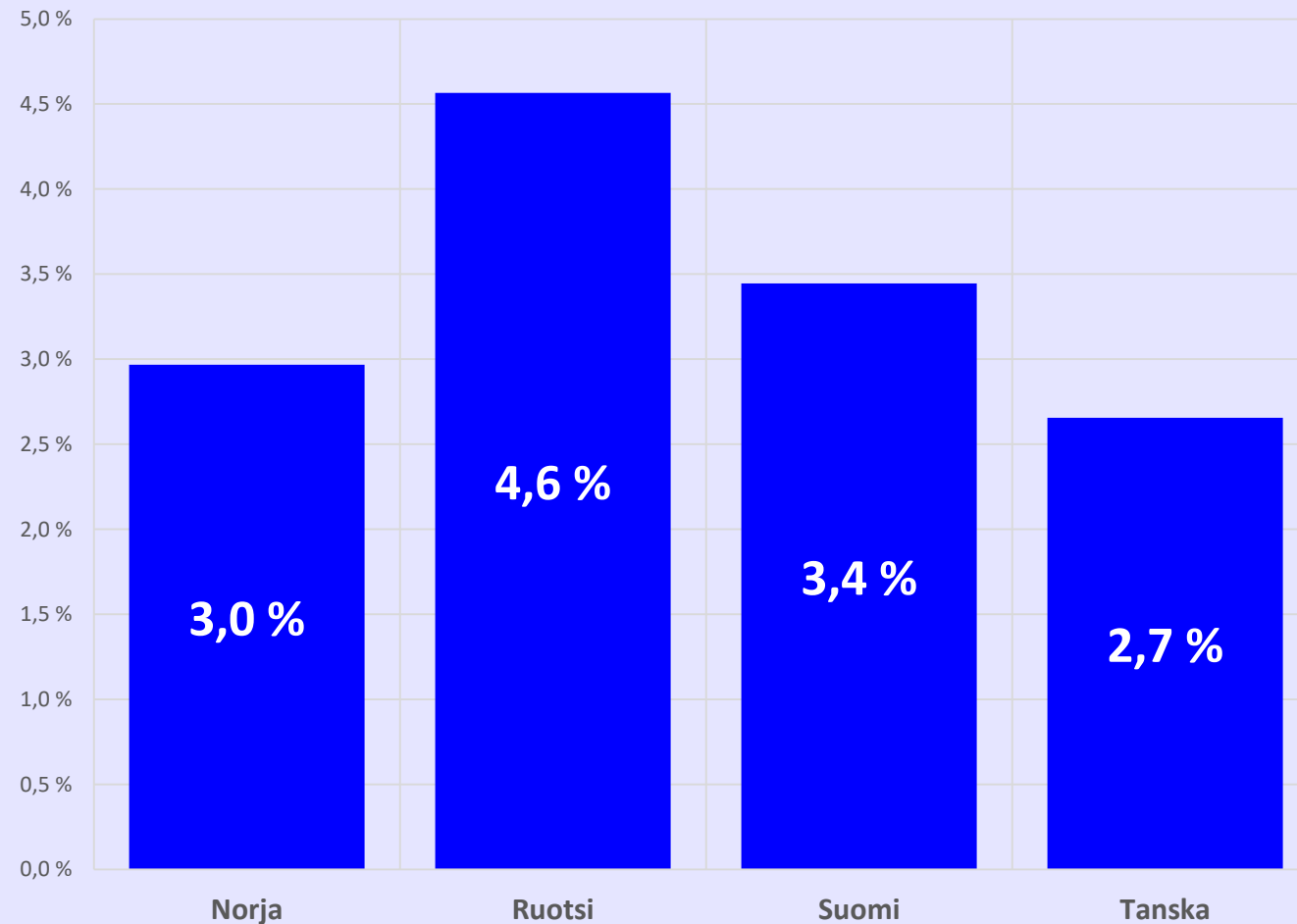

Julkisen sektorin rahoitus liikennejärjestelmään Pohjoismaissa 2015 - 2018

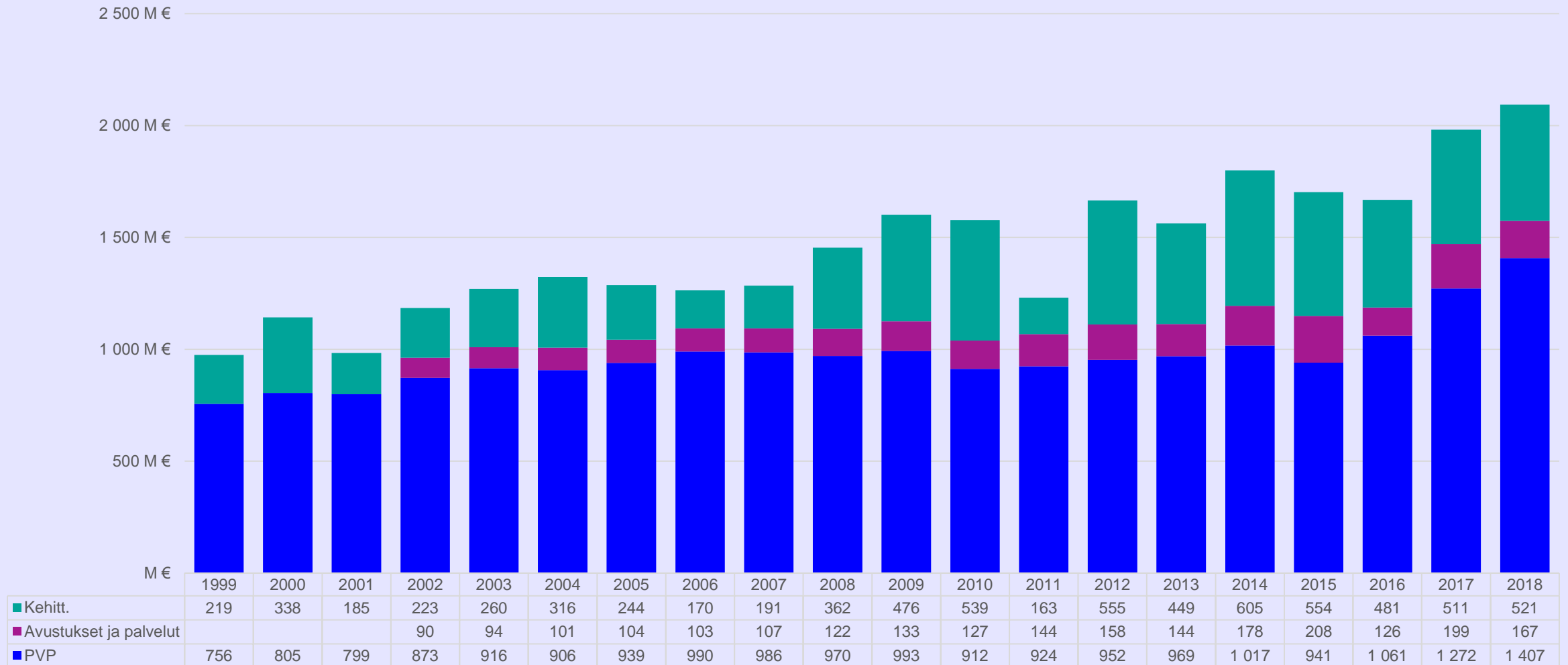
M €	Norja (M €)	Ruotsi (M €)	Suomi (M €)	Tanska (M €)
Summa / Kunnat ym. / Yhteensä	11 152	15 573	8 241	-
Summa / Valtio / Yhteensä	20 732	17 545	7 477	14 790
Summa / Yhteensä	31 884	33 118	15 718	14 790

Valtion liikennejärjestelmärahoituksen suhde valtion koko budjettiin

2015–2018
keskiarvo

Liikenteen hallinnonalan budjetit Suomessa 1999-2018

■ PVP ■ Avustukset ja palvelut ■ Kehitt.

Mahdollisia budjetin ulkopuolisia rahoituslähteitä

Mahdollisia uusia rahoituskeinoja

- Uudet rahoituskeinot ovat rahoitusmalleja sekä toimintatapoja, joiden avulla voidaan täydentää perinteistä talousarvioon perustuvaa budjettirahoitusta. Käsitellään erikseen suunnittelun edetessä.
- Näitä uusia toimintamalleja voivat olla esimerkiksi:
  - Hankeyhtiöt (raidehankkeet)
  - Käyttäjämaksut
  - Rahoitusyhtiö
  - Sisäinen lainoitus
  - Rahastot
  - Verotulojen korvamerkintä

EU-rahoitus (erit. Verkkojen Eurooppa – rahoitusväline, CEF)

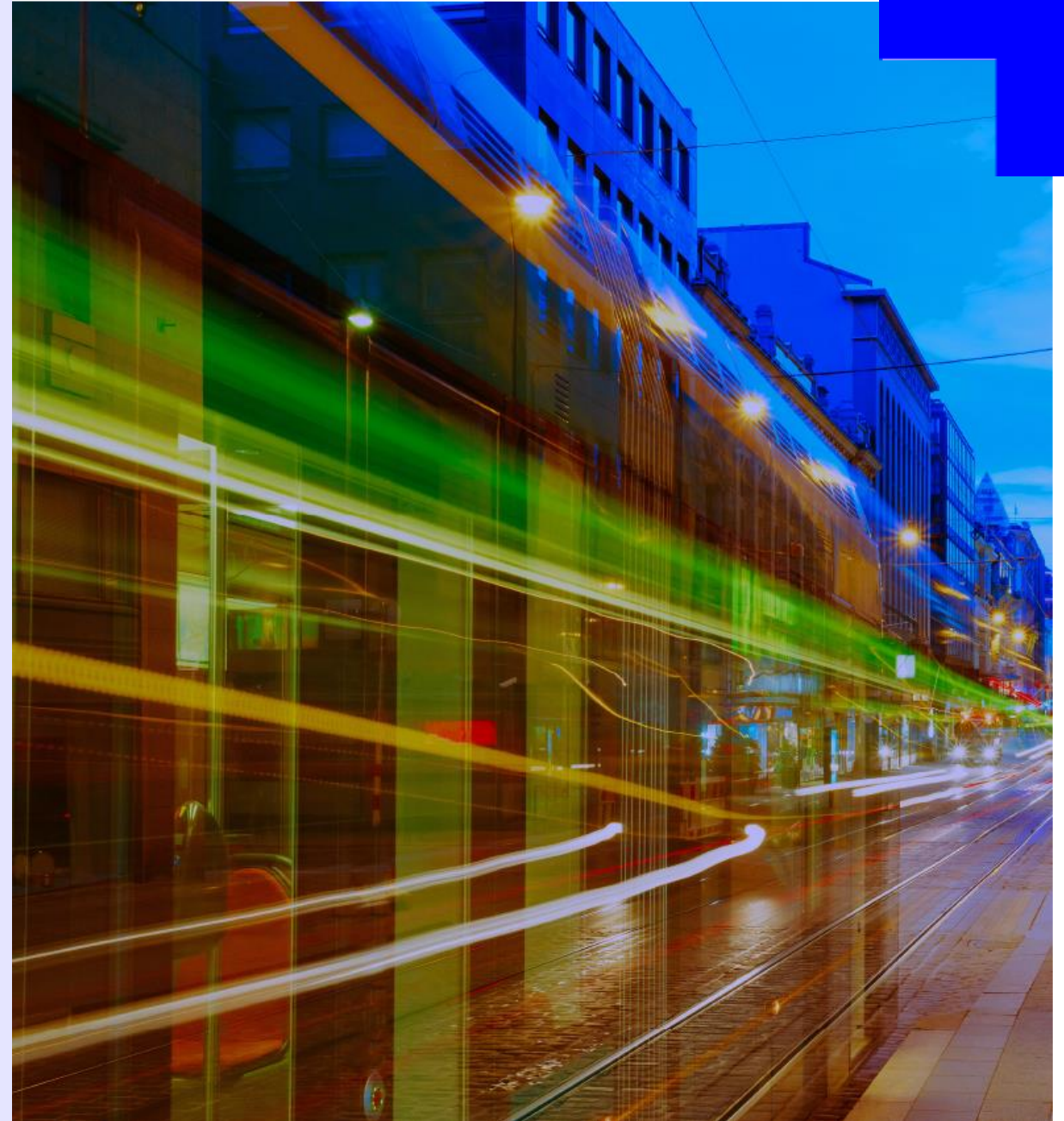
- CEF-rahoitus -väline rahoitusta myönnetään mm. liikenteen, energian ja televiestinnän infrastruktuurihankkeille
- Uuden ehdotuksen mukaan suunnittelun tuki on korkeintaan 50 % ja ratahankkeiden tuki korkeintaan 20 % tukikelpoisista kustannuksista (jos pullonkaula tai rajat ylittävä, voi olla korkeampi).
- Väylähankkeista rahoitusta saa käytännössä vain raidehankkeille.
- Arvioinnissa huomioidaan kustannukset ja hyödyt, toteuttamisvalmius ja rajat ylittävä ulottuvuus.

Suurten raidehankkeiden hankeyhtiöt

- Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marinin esittämiä linjauksia suurten raideliikenneinvestointien edistämiseksi 10.9.2019.
- Talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätöksen mukaisesti LVM on käynnistänyt neuvottelut Turun tunnin juna -hankeyhtiön sekä Suomi-rata -hankeyhtiön perustamiseksi.
- Neuvotteluja käydään raideliikenneinvestoinneista hyötyvien kuntien ja muiden julkisomisteisten yhteisöjen kanssa. VM osallistuu neuvotteluryhmiin.
- Neuvotteluissa käydään läpi raideliikennehankkeiden suunnittelun lähtökohtia. Tällaisia ovat esimerkiksi osapuolten priorisoimat linjausvaihtoehdot ja tavoiteltava palvelutaso. Lisäksi käydään läpi hankkeen myötä toteutuvien maankäyttö- ja kiinteistökehityshyötyjen ja muiden hyötyjen taikka tulojen ohjaaminen hankkeen toteuttamiseen.
- Neuvottelutulos osakassopimuksineen tuotaisiin myöhemmin erikseen talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsiteltäväksi, missä yhteydessä valiokunta linjaisi neuvottelutuloksen hyväksymisestä ja yhtiöiden perustamisesta.
- Lisätietoja hankeyhtiöistä ja neuvotteluista löytyy [hankeikkunasta](#).

Taloudellisen raamin asettaminen toimenpideohjelman- version 1 laatimiselle

Perustilanne

TALOUSARVIOSSA LIIKENNEJÄRJESTELMÄÄN KÄYTETÄÄN YHTEENSÄ

■ PERUSVÄYLÄNPITO ■ AVUSTUKSET JA PALVELUT ■ KEHITTÄMISHANKKEET ■ Käytettävissä uusiin toimenpiteisiin ● TALOUSARVIOSSA LIIKENNEJÄRJESTELMÄÄN KÄYTETÄÄN YHTEENSÄ

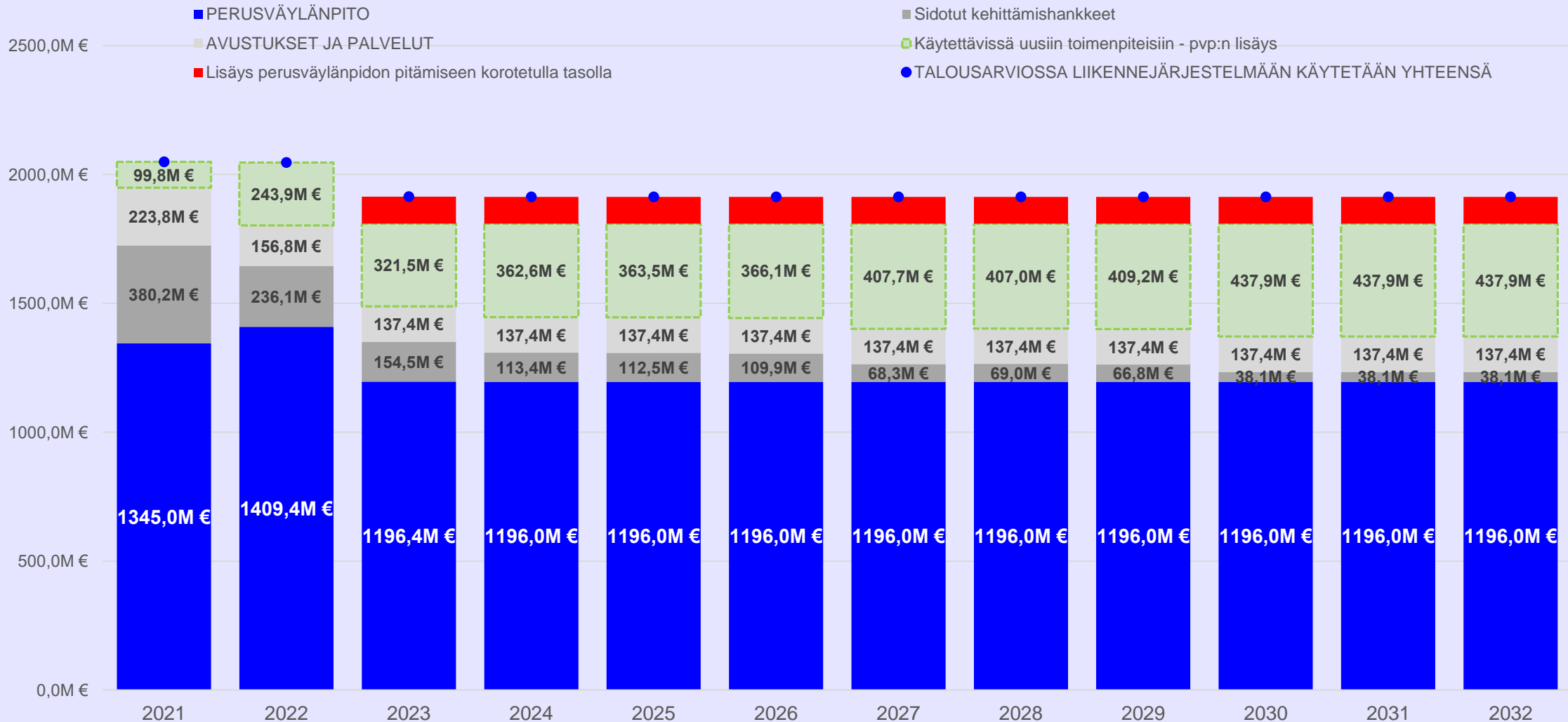

Taloudellisen raamin muodostamisen vaihtoehdot

- Perusväylänpitoon sovittu vähintään 300 miljoonan euron vuosittainen korotus ei tällä hetkellä sisälly julkisen talouden suunnitelmaan.
- Perusväylänpidon rahoitustarve voidaan huomioida taloudellista raamia muodostettaessa kahdella tavalla
  1. Otetaan perusväylänpidon rahoituksen lisäystarve ”sitomattomasta osuudesta”, jolloin kokonaistaso säilyy viimeisimmän JTS-vuoden tasolla 2032 asti (vaihtoehto A)
  2. Lisätään perusväylänpidon rahoituksen lisäystarve viimeisimmän JTS-vuoden tason päälle (vaihtoehto B)

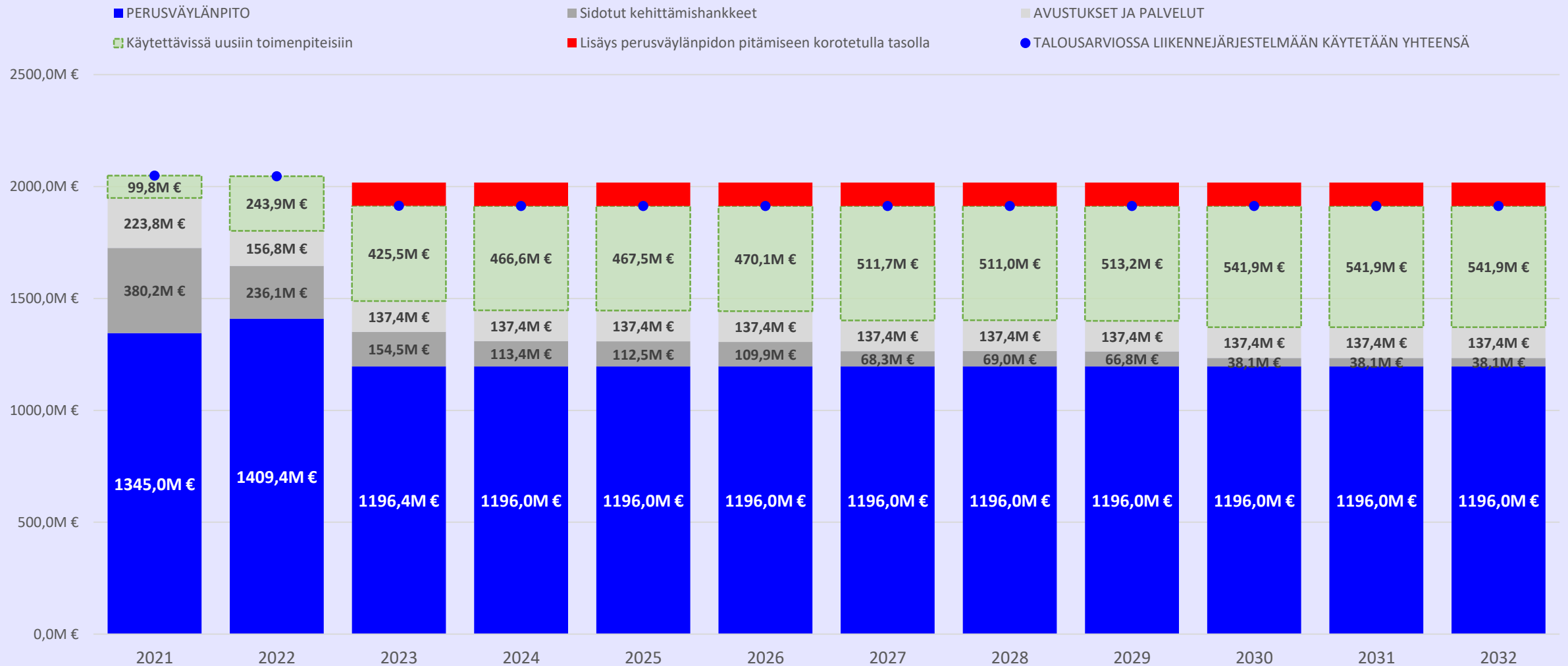
Ehdotus taloudelliseksi raamiksi, vaihtoehto A

TALOUSARVIOSSA LIIKENNEJÄRJESTELMÄÄN KÄYTETÄÄN YHTEENSÄ

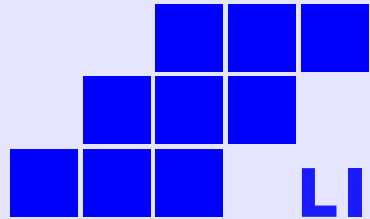
Ehdotus taloudelliseksi raamiksi, vaihtoehto B

TALOUSARVIOSSA LIIKENNEJÄRJESTELMÄÄN KÄYTETÄÄN YHTEENSÄ

Miten työ käytännössä etenee

- Toimenpideohjelmaversio 1 (Ve1) laaditaan suunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja sovittavan taloudellisen raamin puitteissa.
- Ve1:n vaikutukset arvioidaan suhteessa nollaversioon (Ve0), ja tehdään niiden perusteella ehdotukset parlamentaarille ohjausryhmälle sen täydentämiseksi
- Keskustelu parlamentarisessa ohjausryhmässä, ml. linjaukset tarpeesta tehdä muutoksia taloudelliseen raamiin.
- Toimenpideohjelmaversio 2 (Ve2) valmistellaan suunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja mahdollisesti tarkennetun taloudellisen raamin puitteissa.

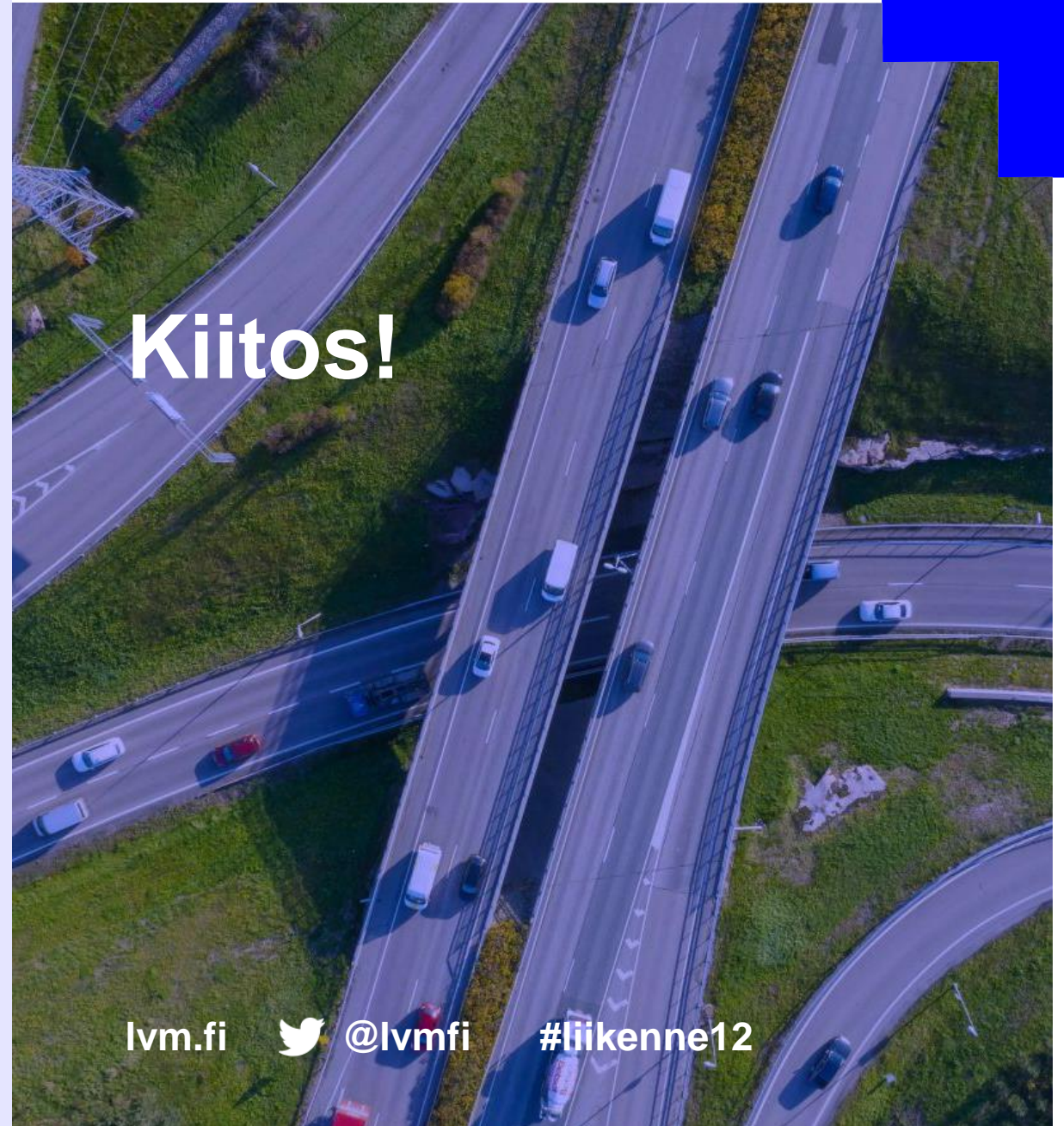

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

lvm.fi

@lvmfi

#liikenne12